

Käyttöjärjestelmät II

Tietoturva - esimerkki KJ:t

UNIX/Linux: Ch 10.7 [Tane 01]
W2000: Ch 11.8 [Tane01], Ch 16.6 [Stal 05]

Distributed Processing

Ch 14 [Stal 05]

Käyttöjärjestelmät II

UNIX tietoturva

Ch 10.7 [Tane 01]

Unix tietoturva

- n **Käyttäjän tunnistus, tiedot PCB:ssä**
 - u UID (User ID)
 - F kokonaisluku 0-65535
 - u GID (Group ID)
- n **Tiedostossa vastaavasti**
 - u omistaja, joka voi muuttaa oikeuksia
 - u oikeudet omistajalle, ryhmälle ja muille
- n **Tiedoston käyttö: tarkista onko omistajalla/ryhmällä tarvittavat oikeudet tiedostoon**
 - u tarkistus vain tiedoston avaamisen yhteydessä
- n **Kaikki KJ oliot ovat "tiedostoja"**

UNIX käyttöoikeudet

- n **Tiedoston attribuutit (i-node)**
 - u omistaja (uid), ryhmä (gid)
 - u käyttöoikeudet (mode-kentän rwx-bitit)
- n **Käyttäjän uid ja gid käyttäjätietokannasta**
 - u `/etc/passwd` uid ja ensisijainen gid
 - u `/etc/group` käyttäjän muut ryhmänumerot
- n **uid ja gid periyvät lapsiprosesseille ja edelleen luoduille tiedostoille**
 - u voi vaihtaa ohjelmallisesti

UNIX käyttöoikeudet

- n **rootilla (uid=0) kaikki oikeudet kaikkeen**
- n **Käyttäjien jaottelu**
 - u **u** omistaja
 - u **g** samaan ryhmään kuuluvat
 - u **o** muut käyttäjät
- n **Oikeuksien jaottelu u, g, o**
 - u - ei mitään
 - u **r** lukuoikeus
 - u **w** kirjoitusoikeus (oikeus muuttaa)
 - u **x** suoritusoikeus
- n **Uusien tiedostojen käyttöoikeudet PCB:ssä olevan umask-oletuksen mukaan**
 - u periytyy rajoitetusti
 - u käyttäjän oikeudet, umask, luonnin optiot

UNIX käyttöoikeudet

- n **Hakemiston käyttöoikeudet**
 - u **r** oikeus listata hakemiston sisältö
 - u **w** oikeus poistaa tiedosto hakemistosta
 - u **x** oikeus käyttää hakemistonimeä polkunimessä
- n **Oikeudet oltava kaikkiin polkunimen osiin**
- n **Käyttöoikeuden hetkellinen laajennus, esimerkki:**
 - u vain rootilla **w**-oikeus `/etc/passwd` tiedostoon
 - u `passwd`-ohjelmalle asetettu **SETUID** bitti
 - F **effective userid** on tämän ohjelman (tiedoston `passwd`) ownerid
 - u käyttäjä saa `passwd`-ohjelman suoritusajaksi root-oikeudet (koska root on owner), ja voi muuttaa oman salasanaansa
 - u **SETGID** bitti vastaavasti (**SETGID** bitti)
 - F **effective groupid**

Fig 10-39 [Tane 01]

"sticky bit"
keep file on swap device

System call	Description
<code>s = chmod(path, mode)</code>	Change a file's protection mode
<code>s = access(path, mode)</code>	Check access using the real UID and GID
<code>uid = getuid()</code>	Get the real UID
<code>uid = geteuid()</code>	Get the effective UID
<code>gid = getgid()</code>	Get the real GID
<code>gid = getegid()</code>	Get the effective GID
<code>s = chown(path, owner, group)</code>	Change owner and group
<code>s = setuid(uid)</code>	Set the UID
<code>s = setgid(gid)</code>	Set the GID

Fig. 10-39. Some system calls relating to security. The return code *s* is -1 if an error has occurred; *uid* and *gid* are the UID and GID, respectively. The parameters should be self explanatory.

[Tane 01]

UNIX: Käyttöoikeudet

n Eräissä järjestelmissä myös käyttäjäkohtaisia pääsilystoja (ACL)

u Solaris, HP-UX

- F esim. tietotekniikkaosaston kone "sirppi"
- F `man acl`

u Linux

- F ext2:ssa varauduttu toteuttamaan
 - 8 tavua *i-node*:ssa
 - File ACL ja Directory ACL -kentät

```
setfacl -m u:jussi:r tiedostoX
```


Linux PAM

n PAM – Pluggable Authentication Module

n Parannettu autentikointi, hylkää huonot salasanat, vaadi salasanan vaihtoa aika ajoin

n Kerberos optio

- u keskitetty organisaation turvajärjestelmä
- u käyttäjän tunnistaminen
- u TGS – Ticket Granting Service
 - F valtakirjat verkkopalveluihin
 - F väärentämättömiä, vain vähän aikaa voimassa olevia valtakirjoja

n Älykortti- ja äänitunnistus optiot

Linux ext2fs tiedonsuojaus

n Kuten std UNIX

- u user, group, other
- u r, w, e, x
- u setuid, setgid

n Tiedostolle myös

- u a append only
- u i immutable
 - F ei voi muuttaa, tuhota tai vaihtaa nimeä
 - F ei voi linkittää (hard link, symbolic link)

LSM - Linux Security Module

n Määrittely ylimääräiselle valvontamoduulille

- u ladattava ytimen moduuli
- u aktivoituu vasta, kun std pääsynvalvonta on ensin hyväksynyt käyttäjän tai resurssin käytön (LSM on lisäsuoja)

n LSM SELinux (Security Enhanced Linux) <http://www.nsa.gov/selinux/>

- u NSA – National Security Agency (USA)
- u MAC – Mandatory Access Control
 - F joka tiedostolle selkeät oikeudet (write up, read down)
 - F sääntöjoukko, jota käyttäjät eivät voi manipuloida
- u jäykkä, tehokas, luotettava

n LSM Capabilities

- u valtakirjaperustainen pääsynvalvonta
 - F *i-node*:n kentät File ACL ja Directory ACL
- u tarkemmat oikeudet sovellukselle käyttäjistä riippumattomasti
- u POSIX.1e suojausstandardi

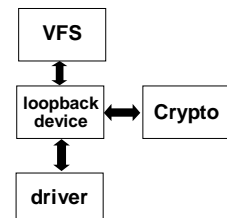
Linux kryptografiamoduuli

n Cryptographic API -määrittely

n VFS (virtual file system) ei kutsu laiteajuria suoraan, vaan välissä on loopback device

n Loopback device käyttää tarvittaessa kryptomoduulia aina tiedostoa käytettäessä

- n per hakemisto?
- n per tiedostojärjestelmä?

Käyttöjärjestelmät II

Windows 2000 Tietoturva

KJ-II K2006 / Auvo Häkkinen - Teemu Kerola

21.4.2006

13

W2K Tietoturva

- n **Noudattaa "Orange Book" C2 luokitusta**
 - u Dept of Defence (US) Security requirements C2
 - u Trusted Computer System Evaluation Criteria
- n **C2 – ei kovin paljoa vaadittu**
 - u henkilökohtainen kirjautuminen (ei ryhmä)
 - u pääsy vain sallittuihin tiedostoihin ja ohjelmiin
- n **Muita, parempia turvatasoja**
 - u B1, B2, B3
 - F B1: kuten C2 ja Mandatory Access Control (MAC)
 - F B3: kuten B2 ja kaiken monitorointi ja suojausdomainit
 - u A1, A2
 - F A1: kuten B, mutta formaalisti todistettu oikein toimivaksi
 - F A2: määritellään joskus myöhemmin

<http://www.dynamoo.com/orange/summary.htm> [click](#)

KJ-II K2006 / Auvo Häkkinen - Teemu Kerola

21.4.2006

14

W2K Suojausympäristö

Fig 16.12 (a) [Stal 05]

- n **Joka prosessilla suojauslipuke (access token)** (valtakirja)
 - u prosessin tunnistetiedot, "kuka minä olen"
 - F annetaan järjestelmään kirjautumisen yhteydessä
 - F omistaja, ryhmä (POSIX)
 - u luotaville objekteille määrätty oletusoikeudet
 - F default ACL
 - u mahdolliset erityisoikeudet ('special power')
 - F shutdown, write file Y
 - u periytyy lapsiprosesseille
 - u voidaan muuttaa prosessikohtaisesti
- n **Joka oliolla suojauskuvaaja (security descriptor)**
 - u suojauskuvaajassa pääsilyista [Fig 16.12 \(b,c\) \[Stal 05\]](#)
 - F discretionary ACL
- n **Tarkistus: vertaa prosessin (käyttäjän) pääsilyppua olion (kohteen) pääsilyistaan**

KJ-II K2006 / Auvo Häkkinen - Teemu Kerola

21.4.2006

15

W2K suojauskuvaaja (security descriptor)

- n **Joka oliolla oma suojauskuvaaja** [Fig 16.12 \(b\) \[Stal 05\]](#)
 - u "kuka saa tehdä mitä?"
 - u lipukkeita (esim. mitkä kentät käytössä)
 - u kohteen omistaja (**owner SID**) tai ryhmä (**group SID**)
 - F joku olion luoja suojauslipukkeen SID'eistä
 - u **DACL pääsilyista** (discretionary access control list)
 - F ketkä käyttäjät, mitkä ryhmät saavat käyttää
 - F omistaja voi manipuloida
 - u **SACL pääsilyista** (system ACL)
 - F mitä auditiointilokiin, erityisoikeuksien käyttö
 - F omistaja ei saa manipuloida (yleensä)

discretionary = vapaa harkinta, päätösvallta, harkinnan varainen

KJ-II K2006 / Auvo Häkkinen - Teemu Kerola

21.4.2006

16

W2K suojattujen olioiden käyttö

- n **Ensimmäinen viite (esim. tiedoston avaus)**
 - u vertaa prosessin pääsilyppua olion pääsilyistaan (DACL)
 - u etsi ensimmäinen ACE (access control element), joka sopii tähän käyttäjään tälle käyttötavalle
 - u jos kaikki kunnossa, anna kahva (handle, valtakirja) olioon
- n **Myöhemmät viitteet kahvan avulla**
 - u tarkista aina, että käyttötapa on sellainen, joka oli mukana jo ensimmäisellä kerralla kun pääsy olioon sallittiin
 - u jos prosessi yrittää saamansa "read"-oikeuden asemesta kirjoittaa, niin se ei onnistu
 - u jos olion omistaja poistaa "read" oikeuden, niin se ei estä vanhoja käyttäjiä lukemasta

KJ-II K2006 / Auvo Häkkinen - Teemu Kerola

21.4.2006

17

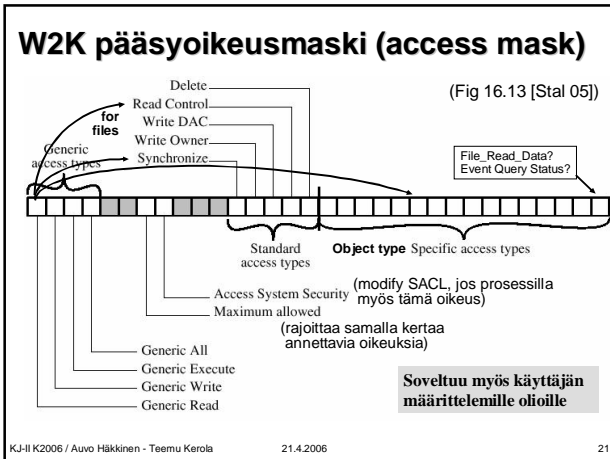
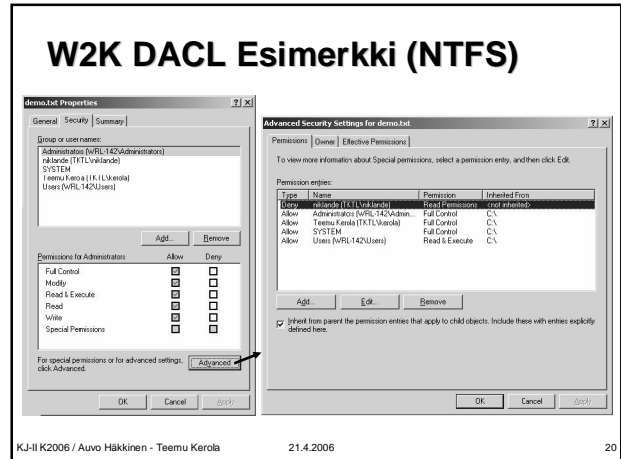
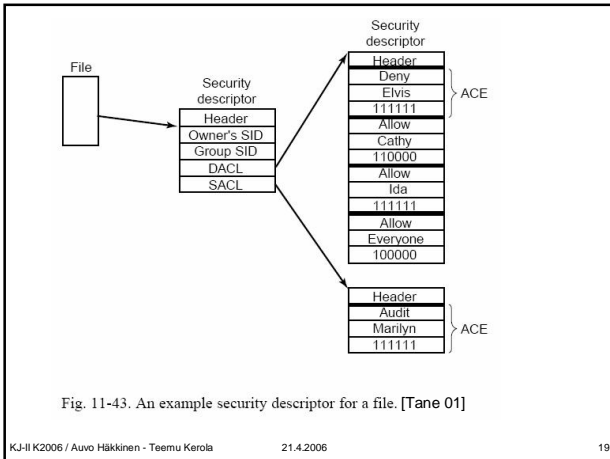
W2K DACL – Discretionary ACL

- n **Koostuu useasta pääsylementeistä**
 - u ACE (Access Control Element) [Fig 16.12 \(c\) \[Stal 05\]](#)
- n **Kaksi ACE-tyyppiä**
 - u Allow – kuka ei saa käyttää ja miten [Fig 11-43 \[Tane01\]](#)
 - u Deny – kuka saa käyttää ja miten
- n **Käyttö: käy listaa läpi kunnes tälle käyttäjälle (SID) ja käyttötavalle löytyy ensimmäinen ACE ja menettele sen mukaan**
 - u sijoita Deny ACE -elementit ennen Allow ACE -elementtejä!
 - F esim. kaikki saa, mutta Elvis ei
- n **Käyttötavat koodattu pääsyoikeusmaskiin (access mask)**
 - u ks. seuraava kalvo (Fig 15.12 [Stal01])

KJ-II K2006 / Auvo Häkkinen - Teemu Kerola

21.4.2006

18

- W2K SACL – Security ACL**
- n **Mistä tapahtumista tähän olioon kerätään auditointilokia**
 - u käyttäjä ei tiedä
 - u oliion omistaja ei tiedä, ei voi muuttaa
 - n **Esimerkkejä**
 - u Marilyn'in kaikki operaatiot tähän olioon pistetään lokiin Fig 11-43 [Tane 01]
 - u Kaikkien käyttäjien kaikki operaatiot tähän suojattuun olioon pistetään lokiin
 - n **Auditointiloki on olio, jolla oma suojauskuvaaja ja DACL pääsyylista**
- KJ-II K2006 / Auvo Häkkinen - Teemu Kerola 21.4.2006 22

W2K Security API

Win32 API function	Description
InitializeSecurityDescriptor	Prepare a new security descriptor for use
LookupAccountSid	Look up the SID for a given user name
SetSecurityDescriptorOwner	Enter the owner SID in the security descriptor
SetSecurityDescriptorGroup	Enter a group SID in the security descriptor
InitializeAcl	Initialize a DACL or SACL
AddAccessAllowedAce	Add a new ACE to a DACL or SACL allowing access
AddAccessDeniedAce	Add a new ACE to a DACL or SACL denying access
DeleteAce	Remove an ACE from a DACL or SACL
SetSecurityDescriptorDacl	Attach a DACL to a security descriptor

Fig. 11-44. The principal Win32 API functions for security.[Tane 01]

ACL tarkemmin: Microsoft TechNet artikkeli: [click](#)

KJ-II K2006 / Auvo Häkkinen - Teemu Kerola 21.4.2006 23

Operating Systems II

Distributed Processing

Ch 14 [Stal 05]

KJ-II K2006 / Auvo Häkkinen - Teemu Kerola 21.4.2006 24

Distributed Processing

n Survey of distributed processing capabilities

- u client-server
- u database applications
- u middleware
- u distributed message passing
- u remote procedure calls
- u clusters

Now:
Ch 14
Oper. Syst. II

n Distributed Process Management

- u "what is in the OS to support distributed processing?"

Later:
Ch 15
separate course
on Distr. Systems
(Hajautetut järj.)

KJ-II K2006 / Auvo Häkkinen - Teemu Kerola

21.4.2006

25

Client/Server

n Server provides shared services

- u database server
- u name server
- u web server
- u password server

Fig 14.1 [Stal 05]

n Access through network (LAN, WAN, Internet)

Fig 14.2 [Stal 05]

n Server may also be a client

n Database server

- u database layer below application layer

Fig 14.3 [Stal 05]

KJ-II K2006 / Auvo Häkkinen - Teemu Kerola

21.4.2006

26

Client/Server Application Classes

n Where is processing done? What part? Fig 14.5 [Stal 05]

- u Host-based
 - F E.g., stupid terminal, not really a client
- u Server-based
 - F E.g., web browsing
- u Cooperative processing
 - F E.g., general database application
- u Client-based
 - F E.g., web browsing with applets

n Which class best for this application?

n What OS support is available?

KJ-II K2006 / Auvo Häkkinen - Teemu Kerola

21.4.2006

27

Middleware

n What if client does not know who the server is?

- u "I just want this type of service"

n Clearinghouse for service requests: middleware

Fig 14.6 [Stal 05]

- u uniform access to many resources

Fig 14.8 [Stal 05]

- u platform independent

Fig 14.9 [Stal 05]

- F OS: Unix, Linux, SVR4, W2000

- F database: Oracle, Gupta

- F DECnet, Novell, TCP/IP

Fig 13.10 [Stal01]

KJ-II K2006 / Auvo Häkkinen - Teemu Kerola

21.4.2006

28

Distributed Message Passing

n Plain messages for client/server

- u reliable or not? blocking or not?

Fig 14.10 (a) [Stal 05]

n RPC - Remote Procedure Call

- u use just like local procedure calls

Fig 14.11 [Stal 05]

- u standardized interface

- u reusable modules

- u parameter problems

- F marshalling

- F pointers – call-by-reference

- u non-persistent/persistent binding

- F save handle for remote process or not?

- u synchronous/asynchronous (to block or not)

Fig 14.12 [Stal 05]

n RMI – Remote Method Invocation

- u for Java users

KJ-II K2006 / Auvo Häkkinen - Teemu Kerola

21.4.2006

29

Object Oriented Mechanisms

n ORB – Object Request Broker

- u higher level concept than RPC or RMI

Fig 14.10 (c) [Stal 05]

n The good thing about standards is that you can choose which one to use

- u DCOM – Distributed Component Object Model

- F Microsoft, Digital

- F each object can have multiple interfaces

- interface must be defined when requesting service

- u CORBA – Common Object Request Broker Architecture

- F OMG - Object Management Group (non-profit)

- F IBM, Apple, Sun, ...

- F ORB (Object Request Broker) to ORB communication

- F IDL (Interface Definition Language) for

- programming language independent interface definition

- one interface per object

KJ-II K2006 / Auvo Häkkinen - Teemu Kerola

21.4.2006

30

Cluster Computer

Shared memory multicomputer

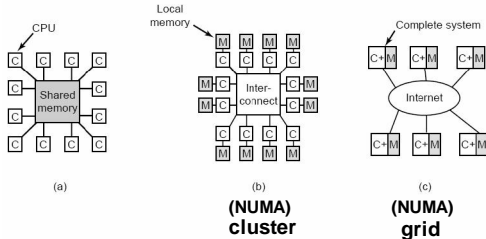

Fig. 8-1. (a) A shared-memory multiprocessor. (b) A message-passing multicomputer. (c) A wide area distributed system. [Tane 01]

Cluster

- n **Cluster, multicomputer, COWS (cluster of workstations)**
- n **Many whole (similar?) computers**
 - u can work independently if needed
- n **Interconnected**
- n **Work together**
- n **Unified computing resource**
 - u e.g. memory, disk
- n **Illusion of one machine**

Benefits of Clustering

- n **Absolute (?) scalability**
- n **Incremental scalability**
- n **High availability**
- n **Superior price/performance**
 - u as compared to what? SMP? Grid? Supercomputer?
- n **Disadvantages?**
 - u more complexity than uniprocessing or SMP
 - F E.g., synchronization
 - u communication delay vs. memory access
 - u which applications suitable for it?

Cluster Configurations

- n **Shared disk or not?** Fig 14.13 [Stal 05]
- n **Passive standby**
 - u you would call this "clustering"? Tbl 14.2 [Stal 05]
 - F need many whole computers
- n **Active secondary**
 - u separate servers
 - F each has its own disks
 - u servers connected to disks – "shared nothing"
 - F shared disks, disks partitioned to servers
 - F each disk has one "owner" (user)
 - u servers share disks
 - F shared disks
 - F need mutex locks

Cluster Failure Management

- n **High Performance Cluster**
 - u **no redundancy**, just lots of processing power
 - u example: Magnetic Resource Image (MRI) scanner
- n **Highly Available Cluster**
 - u probably all resources available
 - F some resources serve as backups
 - u no guarantee of transaction execution
 - u application provides for consistency
 - u example: soft real time
- n **Fault Tolerant Cluster**
 - u guarantees that all resources available
 - F HW redundancy, transaction logging
 - u application does not need to provide consistency
 - u trouble at resource X?
 - F start using alternative (spare) resource **failover** (varalaite käyttöön)
 - F repair X or replace X
 - F return to using X **fallback** (laite takaisin käyttöön)
 - u examples: hard real time, aircraft control system

Load Balancing Cluster

- n **Incremental scalability**
 - u automatic use of new resources
- n **Migrate services/work from one computer to another**
 - u how to migrate processes?
 - F code, data, PCB?
- n **Load balancer node**
 - u one node dedicated to load balancing
- n **Example**
 - u e-business with high user volumes

Beowulf Cluster with Linux

- n **Beowulf 1994** Fig 14.18 [Stal 05]
 - u are many cheap PC's better than one good workstation?
 - u yes....
- n **Beowulf features**
 - u normal cheap components, no custom components, many vendors
 - u dedicated processors, dedicated network
 - u one controlling node (**front end node**, or **head node**)
 - u similar slave computers (for easy load balancing)
 - u scalable I/O
 - u freely available software
 - u freely available distribution computing tools
 - u give design and improvements to the community (free?)
- n **Examples**
 - u ETH Zurich, 251 nodes, 502 processors (June 2001)
 - u Niflheim Linux cluster, 5.0-TeraFLOPS, 945 node supercomputer
- n **Beowulf Cluster with Windows**

Beowulf Software

- n **Each node has own copy of Linux kernel** Fig 14.18 [Stal 05]
- n **Autonomous Linux system**
- n **Kernel extensions to participate in global namespaces**
 - u cluster middleware
 - u Beowulf Distributed Process Space (BPROC)
 - F start remote processes without login
 - F remote processes visible in cluster *front end* node
 - u Beowulf Ethernet Channel Bonding
 - F load balancing over multiple Ethernets
 - F LAN, not WAN, not internet
 - u PvmSync
 - F distributed synchronization within cluster
 - u EnFuzion
 - F tools for parametric computing
 - control jobs in remote nodes

Grid Computing

- n **Utilize idle computing resources in Web**
 - u home computers?
 - u company computers?
- n **Many layers to utilize heterogeneous computers**
 - u **application layer**
 - u **collective layer** for coordination
 - u **resources layer** for sharing resources
 - u **connectivity layer** for connections
 - u **fabric layer** for physical resource usage
- n **Examples**
 - u SETI@home [click](#)
 - u Globus toolkit for business solutions (Globus Alliance) [click](#)

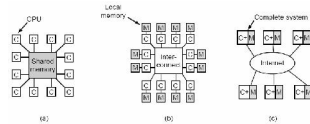

Fig. 8-1 (a) A shared-memory multiprocessor. (b) A message-passing multiprocessor. (c) A wide-area distributed system.

[Tane 01]

Review Questions

- n How do Linux and W2000 security features differ?
- n What is good/bad with Linux/W2000 security?
- n What can be done with Linux but not in W2000?
- n What can be done with W2000 but not in Linux?
- n What is needed from OS to support clusters?
- n What is needed from OS to support grids?
- n What synchronizations primitives can (not) be used with clusters?
- n What synchronizations primitives can (not) be used with grids?

-- END --

Operating Systems II